TEOFIL TEAHA

GEOLINGVISTICA ROMÂNEASCĂ ÎN PERSPECTIVA ELABORĂRII *ALiR*

Dialectologia, ca disciplină lingvistică în continuă dezvoltare, ocupă, în ultima jumătate de secol, un loc privilegiat printre disciplinele lingvistice, iar geografia lingvistică reprezintă şi astăzi una dintre metodele cele mai viabile în lingvistică. Ca metodă nouă în cercetare, geografia lingvistică a fost considerată drept „începutul unei adevărate revoluţii în domeniul disciplinei noastre"[1], fapt care i-a determinat pe mulţi lingvişti să susţină că „de la Diez încoace n-a avut loc o revoluţie mai profundă în disciplina noastră"[2].

Din punct de vedere teoretic, aplicarea principiilor geolingvisticii în studierea faptelor de limbă dialectale aparţinând unor grupuri de limbi înrudite sau neînrudite a condus la îmbogăţirea teoriei limbii cu noi concluzii privind tipologia lingvistică.

De asemenea, analiza structurală în dialectologie, considerată ca o etapă nouă în metodologia cercetării varietăţii dialectale, a contribuit la „rafinarea" procedeelor geolingvisticii, astfel încât se poate aprecia că între cele două direcţii de cercetare, una teoretică şi alta metodologică, există o evidentă complementaritate, fapt confirmat şi de exprimarea cu tărie la Al X-lea Congres Internaţional al Lingviştilor (Bucureşti, 1967) a deplinei egalităţi între conceptele gilliéroniene şi cele saussuriene: „la parità di importanza dell'opera di Ferdinand de Saussure e Jules Gilliéron"[3].

Dacă tematica primelor două congrese internaţionale de dialectologie (Louvain, 1960 şi Marburg, 1965) desfăşurate, incontestabil, sub constelaţia geolingvisticii, a fost orientată, în afara subiectelor cu caracter general, teoretic, cu precădere spre probleme legate de aspectele fonetice sau lexicale ale faptelor

---

[1] Iorgu Iordan, *Lingvistica romanică. Evoluţie. Curente. Metode*, Bucureşti, 1962, p. 156, 206.

[2] Carlo Tagliavini, *Originile limbilor neolatine. Introducere în filologia romanică*, Versiune românească..., Bucureşti, 1977, p. 8-64.

[3] Giacomo Devoto, *Il metodo comparativo classico e le correnti linguistiche attuali*, în *Actes du X-e Congrès international des linguistes*, I, Bucureşti, 1970, p. 135.

DACOROMANIA, serie nouă, II, 1996-1997, Cluj-Napoca, p. 183-191

de limbă dialectale, la recentul congres internaţional de dialectologie (Bamberg, 1990) a fost abordată, cu tot mai multă insistenţă, posibilitatea elaborării unor lucrări de geolingvistică axate pe distribuţia spaţială a sintaxei varietăţilor dialectale. Contribuţii recente confirmă această nouă orientare în dialectologie[4]. După studii fundamentale de sintaxă dialectală consacrate unor graiuri galoromanice[5], urmate, printre altele, la scurt timp şi de valoroase contribuţii monografice datorate unor dialectologi români[6], se trece acum la o nouă fază de investigare a sintaxei graiurilor populare.

Sub acest aspect, se poate afirma, cu deplină certitudine, că în timp ce dialectologia românească dispune în prezent de o cantitate impresionantă de texte dialectale, înregistrate şi în bună parte publicate, nici o altă limbă romanică nu posedă încă o asemenea arhivă de documente dialectale, de o valoare inestimabilă. Institutul de Fonetică şi Dialectologie „Al. Rosetti" din Bucureşti a publicat deja mai multe volume de texte dialectale însumând câteva mii de pagini, multiplicate prin sistemul ofset. Acestora li se adaugă înregistrările de texte dialectale existente la institutele de cercetare din Cluj-Napoca, Iaşi, Chişinău şi Timişoara.

Orientarea geolingvisticii spre examinarea aspectului c o n t i n u u din limbă a avut drept rezultat apariţia atlaselor comune, care pun în evidenţă c o n t i n u u l lingvistic. Un astfel de atlas comun este *Atlante linguistico mediterraneo*[7]. Cercetarea aspectului c o n t i n u u din limbă a fost dusă mai departe, fiind extinsă la un întreg grup de limbi înrudite, ca în cazul atlasului slav: *Obščeslavjanskij lingvističeskij atlas* (OLA) sau acum: *Atlas linguistique roman* (ALiR).

Afirmându-se ca o metodologie cu idei fecunde, cu răsunet durabil în ştiinţa limbii, geolingvistica a ieşit la acest sfârşit de secol şi de mileniu, din cadrul strict naţional şi s-a îndreptat spre o largă colaborare internaţională, concretizată

[4] John M. Kirk, *Linguistic Atlasses and Grammar: the Investigation and Description of Regional Variation in English Syntax*, în *Studies in Linguistic Geography*, London, 1985, p. 130-149; Franz Patocka, *Dialektsyntax und Syntaxgeographie. Möglichkeiten und Grenzen*, în *Dialektgeographie und Dialektologie*, Marburg, 1989, p. 47-56; Marinel Gerritsen, *The Methodology of the Syntactic Atlas of Dutch;* Franz Patocka, *Zu Problemen der Erhebung und Kartierung syntaktischer Erscheinungen*, în *Verhandlungen des internationalen Dialektologenkongresses – Bamberg, 1990*, Stuttgart, Band 2, 1993.

[5] L. Remacle, *Syntaxe du parler wallon de La Gleize*, I-III, Paris, 1952-1960; Ch. Camproux, *Essai de géographie linguistique du Gévaudan*, I, Montpellier, 1962.

[6] Magdalena Vulpe, *Subordonarea în frază în dacoromâna vorbită*, Bucureşti, 1980; Sabina Teiuş, *Coordonarea în vorbirea populară românească*, Bucureşti, 1980; V. C. Zagaevschi, *Studii de gramatică dialectală comparată*, Chişinău, 1990.

[7] M. Deanović, *L'Atlas linguistique méditerranéen et l'Atlas linguistique balkanique*, în „Bollettino dell'Atlante linguistico mediterraneo", I, 1959, p. 7-12.

în elaborarea Atlasului limbilor Europei: *Atlas Linguarum Europae* (ALE).

Acest atlas plurilingv, având la bază fapte care aparţin unor limbi neînrudite genetic, inaugurează o nouă generaţie de atlase lingvistice, care, prin computerizarea informaţiei dialectale, a condus la formarea de bănci de date informaţionale, riguros clasificate. Prin cartografierea automată a faptelor de limbă dialectale, ALE marchează o premieră tehnică de excepţie în disciplina noastră.

Atlasul limbilor Europei reprezintă, aşadar, o etapă nouă în dezvoltarea geolingvisticii, cu implicaţii deosebite în teoria limbilor în contact, a tipologiei lingvistice, a universaliilor lingvistice etc.

Cu toate înnoirile şi clarificările intervenite în metodologia elaborării atlaselor lingvistice, printre dialectologi continuă să existe încă puncte de vedere diferite în ce priveşte tehnica de redactare şi cartografiere a hărţilor lingvistice.

Toată această diversificare metodologică, determinată de necesitatea de adecvare a modalităţilor de lucru în funcţie de scopul cercetării, toată această multitudine de probleme apărute în procesul descrierii, interpretării şi clasificării, la nivel european, a faptelor de limbă aparţinând varietăţilor dialectale plurilingve însoţesc peste tot dezbaterile din ultimul timp ale diferitelor reuniuni ştiinţifice internaţionale.

Sub acest aspect, existenţa unui *Vademecum* al atlantografiei este mai necesară ca oricând. Un astfel de instrument de lucru, indispensabil oricărui dialectolog, ar prelua şi ar duce mai departe monumentala *La dialectologie* (Louvain, 1950) a lui Sever Pop, lucrare care a reprezentat, la timpul ei, un adevărat inventar enciclopedic al metodelor şi tehnicilor de elaborare a atlaselor lingvistice.

Absenţa unei astfel de lucrări documentare, *actualizate*, este suplinită astăzi, în bună parte, de volumul *Introduction à l'ALE* (1975), precum şi de volumele de *Commentaires*, care însoţesc fasciculele deja apărute din Atlasul limbilor Europei[8].

Rolul de „îndrumar metodologic", atribuit acestui volum al ALE, a fost subliniat şi de G. Tuaillon, care, în cuvântul său introductiv pronunţat la masa rotundă a ALE, desfăşurată la Strasbourg (mai, 1976), sublinia următoarele: „l'Introduction à l'ALE est moins un Discours de la Méthode qu'une charte internationale de travail en commun, en vue de rassembler, comparer et analyser les données dialectales d'Europe selon une méthode qui devra se préciser tout au long des différentes étapes de l'opération"[9].

[8] *Atlas Linguarum Europae. Introduction* (sub red. A. Weijnen et alii), Assen, 1975.

[9] *Atlas Linguarum Europae. Deuxième réunion générale. Procès-Verbal*, Strasbourg, 1976, Annexe III, p. 1-6.

De atunci încoace, activitatea de elaborare a atlaselor lingvistice a cunoscut o tot mai accentuată dezvoltare, astfel încât se poate afirma că acum, în această ultimă jumătate de secol, cea mai importantă realizare a atlantografiei romanice este, fără îndoială, seria atlaselor lingvistice regionale, deschisă de dialectologii francezi. Acum au apărut, rând pe rând, atlasul lyonez, gascon, walon şi toate celelalte care, la un loc, însumează astăzi peste 60 de volume, fapt care situează atlantografia franceză nu numai în fruntea dialectologiei romanice, ci chiar şi pe plan european.

În toată această perioadă, geolingvistica românească s-a aflat în avangarda metodologiei elaborării atlaselor lingvistice. Preluând tot ce era pozitiv în *Atlasul lingvistic al Franţei* (ALF) şi profitând din plin de experienţa *Atlasului lingvistic al Italiei şi Elveţiei meridionale* (AIS), şcoala lingvistică clujeană, condusă de Sextil Puşcariu, a realizat, prin Sever Pop şi Emil Petrovici, monumentalul *Atlas lingvistic român* (ALR), operă fundamentală a lingvisticii româneşti, una dintre cele mai reuşite în romanistică, la acea dată singura mare lucrare de acest gen în tot sud-estul Europei.

O dată cu proiectul *Noului Atlas lingvistic român, pe regiuni* (NALR), pentru dialectologia românească începe o etapă nouă, caracterizată prin afirmarea, în toate marile centre ştiinţifice din ţară, a unei pleiade de tineri cercetători care, cu multă dăruire şi abnegaţie, s-au avântat în realizarea acestui nou tip de atlas lingvistic, lucrare de larg interes ştiinţific pe plan naţional şi internaţional.

Apreciind că faptele de limbă înregistrate de ALR reprezintă deja „un material istoric", Emil Petrovici, reluând o idee mai veche a lui Sextil Puşcariu[10], subliniază, încă din 1954, necesitatea şi oportunitatea „întreprinderii unei noi şi vaste anchete dialectale în vederea întocmirii unui nou atlas lingvistic"[11].

Iniţiativa lui E. Petrovici, concretizată[12] patru ani mai târziu, a fost determinantă în orientarea ulterioară a dialectologiei româneşti, în readucerea atlantografiei în prim planul preocupărilor dialectologilor români[13], iar observaţiile, sugestiile şi propunerile unor lingvişti ca R. Jakobson, G. Rohlfs, M. Alvar şi alţii, făcute la colocviul romaniştilor (Bucureşti, 1959), au influenţat de o manieră decisivă lucrările preliminare şi apoi lansarea proiectului NALR[14].

---

[10] Cf. Sextil Puşcariu, *Pe marginea cărţilor*, III, în DR, VI, 1929-1930, p. 519.

[11] Emil Petrovici, *Unele probleme de dialectologie şi geografie lingvistică*, în LR, III, 1954, nr. 1, p. 18; idem, *Cuvânt înainte*, în *Atlasul lingvistic român pe regiuni. Maramureş*, vol. I, 1969, p. VII; P. Neiescu, *Contribuţia lui Sextil Puşcariu la dezvoltarea dialectologiei româneşti*, în CL, XIX, 1974, nr. 1, p. 32.

[12] Emil Petrovici, *Sarcinile actuale ale dialectologilor din RPR*, în FD, vol. I, 1958, p. 207-210; *Lingvistica clujeană la aniversarea a 100 de ani de la înfiinţarea Academiei Române*, în CL, XI, 1966, nr. 2, p. 141.

[13] Emil Petrovici, *Probleme de dialectologie românească*, în CL, X, 1965, nr. 1, p. 3-11.

[14] Cf. *Actes du Colloque international de civilisations, littératures et langues romanes* (=

Apărut din necesitatea de a înfăţişa stadiul a c t u a l al graiurilor româneşti, NALR a fost conceput şi ca o completare a materialului dialectal înregistrat de ALR[15].

În ultimele două-trei decenii, preocuparea geolingviştilor români a fost legată, în primul rând, de valorificarea, prin publicare, a materialului dialectal înregistrat pentru atlasele regionale. În comparaţie cu Franţa, unde numărul volumelor apărute (peste 60) depăşeşte cu mult tot ceea ce s-a tipărit în restul ţărilor romanice luate la un loc, România se situează deocamdată pe un loc fruntaş (înaintea Italiei şi a Spaniei) cu cele 11 volume deja apărute: Atlasul Olteniei, 5 vol.; Atlasul Maramureşului, 3 vol.; Atlasul Banatului, 1 vol.; Atlasul Moldovei şi Bucovinei, 1 vol.; Atlasul Transilvaniei, 1 vol., la care se adaugă Atlasul lingvistic moldovenesc, cu cele patru volume apărute la Chişinău. Ritmul tipăririi acestor atlase este, în continuare, cu totul nesatisfăcător. În acest sens, e suficient să arătăm că primul volum din Atlasul Munteniei şi Dobrogei şi primul volum din Altasul Crişanei, definitivate de mai mulţi ani pentru tipar, zac, în continuare, din motive de ordin financiar, la Editura Academiei.

Într-un viitor nu prea îndepărtat, datorită concepţiei unitare care a stat la baza NALR, dialectologii români au posibilitatea ca, pe baza atlaselor regionale, să realizeze un alt tip de atlas, s i n t e t i c şi i n t e r p r e t a t i v, la scara întregii ţări, lucrare care ar aparţine unei noi generaţii de atlase lingvistice şi care ar veni în sprijinul cercetărilor comparative, la nivel dialectal romanic. Această idee nu este desigur nouă. Ea devine însă preocupantă şi însoţeşte, în ultimul timp, pe dialectologii români în toate reuniunile lor ştiinţifice[16].

În romanistică, primul atlas lingvistic care sugerează cercetătorului ideea unor posibile studii de dialectologie comparată este AIS. Fiecare hartă din acest atlas conţine o trimitere la titlul hărţilor corespondente din Atlasul lingvistic al Franţei şi din Atlasul lingvistic al Cataloniei, apărute anterior. Din păcate, dintre dialectologii francezi numai unii continuă această importantă inovaţie introdusă de K. Jaberg şi J. Jud, ei făcând trimiteri doar la hărţile corespondente aparţinând atlaselor regionale galoromanice. În schimb, pe fiecare hartă lingvistică sau planşă cu material necartografiat din NALR sunt indicate toate hărţile corespondente din celelalte atlase romanice, naţionale sau regionale. La fel procedează şi M. Alvar care, pentru Atlasul Andaluziei, face trimiteri chiar şi la atlasele româneşti.

ACTES), Bucureşti, 1959, p. 201-202.

[15] Teofil Teaha, *Les nouveaux atlas linguistiques de la Romania orientale*, în *Verhandlungen des internationalen Dialektologenkongresses – Bamberg, 1990*, Stuttgart, Band 2, 1993, p. 468-483.

[16] Nicolae Saramandu, *Pentru un atlas al atlaselor lingvistice regionale*, în LR, XXXIX, 1990, nr. 1, p. 57-67.

Ideea unui atlas care să îmbrățișeze întreg spațiul dialectal romanic, un „Atlas linguistique de la Romania", așa cum îl anunțase deja Sever Pop, încă din 1950[17], a continuat să domine preocupările dialectologilor români. Astfel, la colocviul de la București (sept. 1959), E. Petrovici exprimase clar speranța în posibilitatea realizării unui mare „Atlas des langues de l'Europe", dar mai înainte de aceasta, spunea el, „pensons à un Atlas linguistique général des langues romanes". Tot în cadrul aceleiași reuniuni științifice, R. Jakobson susținea necesitatea unui „Atlas linguistique du monde roman", subliniind totodată că „ce grand travail est à l'ordre du jour"[18].

Așadar, ideea unui atlas lingvistic panromanic nu este nouă; ea s-a născut din necesitatea de a lărgi câmpul investigației științifice în vederea obținerii unor reprezentări globale asupra graiurilor și dialectelor de pe întreg teritoriul lingvistic al Romaniei.

Sub acest aspect, sunt edificatoare următoarele fragmente din raportul-program pe care Sever Pop, partizan convins al necesității colaborării interromanice, l-a prezentat în 1955, la congresul de romanistică de la Bercelona: „il est [...] indispensable [...] d'orienter nos préoccupations de plus en plus à la réalisation d'un *programme commun* de collaboration", pentru ca, în baza acestei fructuoase colaborări, hărțile atlaselor lingvistice romanice să poată oferi dialectologilor posibilitatea elaborării unui „Atlas linguistique de la Romania"[19].

Acestor constante și stăruitoare preocupări cu privire la necesitatea abordării unor cercetări dialectale interromanice le-a răspuns proiectul lansat de Michel Contini și Gaston Tuaillon, la colocviul internațional cu tema: *Aspetti metodologici e linguistici dell'Atlas Linguistique Roman,* ținut la Torino în iunie 1987 și care marchează, de fapt, actul de naștere al *Atlasului lingvistic romanic* (ALiR)[20].

După cum se știe, pentru a avea un corpus de date cu material dialectal cât mai adecvat abordării unor studii comparative, dialectologii români au inclus în *Chestionarul NALR* numeroase întrebări referitoare la termeni *comuni* tuturor graiurilor. Această structură a chestionarului a fost favorizată și de faptul că graiurile dacoromâne sunt mult mai unitare decât cele din Italia sau Franța, de exemplu.

---

[17] Sever Pop, *La dialectologie. Aperçu historique et méthodes d'enquêtes linguistiques,* I. *Dialectologie romane,* Louvain, [1950], p. 581.

[18] Cf. ACTES, p. 201-202.

[19] Sever Pop, *Suggestions pour un programme commun de collaboration dans le domaine de la linguistique romane,* în „Buletin de dialectologia española", XXXIV, 1957, p. 871-876.

[20] M. Contini et G. Tuaillon, *Projet d'un Atlas linguistique roman (ALiR),* în „Géolinguistique", III, 1987, p. 1-15.

Importanţa unei părţi *comune* şi *comparabile*, existente în toate atlasele romanice, a fost subliniată de M. Alvar, care arăta că: „la division du questionnaire en deux parties, l'une commune à tous les atlas régionaux prévisibles et l'autre minutieusement spécialisée s'impose. C'est de cette manière seulement que les futures entreprises de cartographie linguistique pourront être corroborées"[21]. Adăugăm aci şi o altă remarcă a dialectologului spaniol, anume aceea prin care, referindu-se la proiectul NALR, sublinia că „c'est l'oeuvre la plus cohérente dans ce genre"[22].

Tot în ideea de a veni în întâmpinarea unor largi investigaţii interromanice, dialectologii români au început alcătuirea chestionarului NALR prin conspectarea şi fructificarea tuturor atlaselor romanice, publicate până la acea dată (1963). Deci, s-a avut în vedere ca diferitele varietăţi dialectale romanice să poată fi examinate şi comparate pe baza noilor atlase regionale[23]. Procedând în acest fel, dialectologii români au urmat îndeaproape preceptele stabilite deja pentru chestionarul ALR, anume necesitatea unei strânse legături între chestionarele diverselor atlase romanice „afin de faciliter, par la suite, les travaux *comparatifs* pour toute la Romania"[24].

Unele atlase regionale franceze, puţine la număr, printre care se numără, de exemplu, *Atlasul Masivului Central* (ALMC), au ţinut cont de acest deziderat: „il est indispensable pourtant qu'il y ait une part *commune* et *comparable* dans tous les atlas régionaux"[25].

Existenţa unui „questionnaire minimum *commun*" pentru atlasele regionale franceze l-a preocupat îndeaproape şi pe Pierre Gardette, care a susţinut în repetate rânduri, dar mai ales la colocviul de dialectologie romanică de la Strasbourg (1956), ca acest *chestionar comun* să fie adaptat şi aplicat pe teren de către toţi anchetatorii atlaselor regionale franceze[26]. Din păcate, recomandarea lui Gardette n-a fost pusă în practică, astfel că, sub acest aspect al faptelor de limbă *comune, comparabile,* atlasele româneşti devansează cu mult pe cele galoromanice, anticipând preparativele pentru lansarea proiectului ALiR.

Se poate, deci, spera că *Atlasul lingvistic romanic,* al cărui proiect a fost salutat şi primit cu viu interes de către dialectologii români, demarează, prin

[21] M. Alvar, *Les nouveaux atlas linguistiques de la Romania,* în ACTES, p. 175.

[22] *Ibidem,* p. 177.

[23] Teofil Teha, *Despre Chestionarul NALR,* în FD, V, 1963, p. 112-113.

[24] Sever Pop, *La dialectologie...,* I, p. 712.

[25] P. Nauton, *Atlas linguistique et ethnographique du Massif Central,* IV. *Exposé général,* Paris, 1963, p. 49-70.

[26] P. Gardette et G. Tuaillon, *Les atlas linguistiques régionaux de France,* în *Atti del Convegno internazionale sul tema: Gli Atlanti linguistici, problemi e risultati,* Roma, Accademia dei Lincei, 1969, p. 81-82.

redactarea unui *chestionar comun*, sub bune auspicii.

Arătam ceva mai înainte că, spre a facilita eventuale comparații între varietățile dialectale italiene și cele galoromanice, AIS a introdus acel procedeu al corespondențelor pentru fiecare hartă în parte. Inovația aceasta l-a determinat pe J. Jud, iar mai târziu și pe alții, să ia in considerare și să cerceteze comparativ fapte de limbă comune mai multor limbi romanice. Nu este deci întâmplător faptul că în studiile lui Jud s-au întrevăzut începuturile unei dialectologii romanice comparate[27]. Îl urmează, mai târziu, G. Rohlfs[28] și alții.

Studii de dialectologie romanică comparată au fost abordate și de Sever Pop, care, încă din 1933, din perioada efectuării anchetelor pe teren pentru ALR, își manifestase clar interesul și preocuparea pentru cercetări dialectale interromanice: „Nous tâcherons de faire sur nos cartes les renvois nécessaires aux cartes similaires des autres atlas du domaine roman facilitant ainsi les études de linguistique géographique interromanes"[29]. Conștient fiind de faptul că „les études comparatives de géographie linguistique dans le domaine des langues romanes ne sont que dans la phase des débuts"[30], Sever Pop manifestă un interes constant față de dezvoltarea geolingvisticii romanice, ceea ce se concretizează în acel *repertoriu alfabetic* al hărților atlaselor romanice din care însă, înainte de dispariția sa prematură, cunoscutul dialectolog român n-a reușit să publice decât literele *a* și *b*[31].

În concluzie, faptul că geolingvistica romanică a ajuns în situația de a îngloba într-un atlas lingvistic *comun* întreg spațiul romanic este de bun augur pentru dezvoltarea ulterioară a cercetărilor comparative interromanice, la nivel dialectal. Prin felul în care a fost conceput și realizat, NALR vine în întâmpinarea acestui deziderat.

Cu atât mai mult, acum, prin elaborarea ALiR-ului, geolingvistica romanică va dispune de o nouă și importantă sursă documentară asupra varietăților dialectale romanice.

---

[27] Iorgu Iordan, *Lingvistica romanică...*, p. 227-230.

[28] Gerhard Rohlfs, *Die lexikalische Differenzierung der romanischen Sprachen. Versuch einer romanischen Sprachgeographie*, München, 1954; idem, *Romanische Sprachgeographie. Geschichte und Grundlagen, Aspekte und Probleme mit dem Versuch eines Sprachatlas der romanischen Sprachen*, München, 1971; idem, *Panorama delle lingue neolatine. Piccolo atlante linguistico pan-romanzo*, Tübingen, 1986.

[29] Sever Pop, *L'atlas linguistique de la Roumanie*, în RLR, IX, 1933, p. 86.

[30] Idem, *Géographie linguistique, méthode. Atlas linguistique roumain: pantex et follis en roumain et dans les langues romanes*, în „Orbis", VIII, 1959, nr. 1, p. 109-129; idem, *Parlate di Romania e parlate d'Italia*, în *Recueil posthume de linguistique et dialectologie*, Gembloux, 1966, p. 461-485.

[31] Sever Pop et Rodica Doina Pop, *Atlas linguistiques européens. Domaine roman. Répertoire alphabétique des cartes*, Louvain, 1960.

Este de aşteptat, aşadar, ca dialectologia românească, alături de cea romanică, să cunoască, în următorii ani, o tot mai accentuată dezvoltare, cu largi perspective în realizarea unor lucrări de mare arvergură asupra întregului spaţiu lingvistic romanic, de la Marea Neagră şi Nistru până la Atlantic.

Institutul de Fonetică şi Dialectologie
„Al. Rosetti"
Bucureşti, Calea 13 Septembrie, 13